

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

KO-KZ.431.1.23.2024.TS

**Pani
Dorota Jewniewicz
Wójt Gminy Pęcław**

**Pęcław 28
67-221 Białolęka**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

**(Wójt Gminy Pęcław prawidłowo pouczony nie wniósł zastrzeżeń do projektu
wystąpienia pokontrolnego z dnia 28 lutego 2025 r.)**

Wrocław, dnia 28 marca 2025 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Pęcław, Pęcław 28, 67-221 Białółka Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pęcławiu z siedzibą w Wietszycach ¹ , Wietszyce 46, 67-221 Białółka (jednostka, którą upoważniono do realizacji zadania)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dorota Jewniewicz, Wójt Gminy Pęcław, od dnia 7 maja 2024 r. (poprzednio Artur Jurkowski, do dnia 6 maja 2024 r.) Mirosława Szydłowska, Kierownik GOPS w Pęcławiu
Zakres kontroli	Wykorzystanie środków przekazanych Wójtowi Gminy Pęcław na finansowanie wypłat dodatku węglowego. Okres objęty kontrolą obejmuje czas od 12 sierpnia 2022 r. do dnia jej rozpoczęcia tj. do 9 grudnia 2024 r.
Podstawa prawna kontroli	Art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie ² oraz art. 2 pkt 1 i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej ³ w zw. z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym ⁴ oraz na podstawie zatwierdzonego w dniu 25 czerwca 2024 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planu kontroli na II półrocze 2024 r. (nr: NK-KSE.430.4.2024.RG), imienne upoważnienia Wojewody Dolnośląskiego z dnia 5 grudnia 2024 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	9 grudnia 2024 r.
Kontrolerzy	1. Tomasz Szmich, starszy inspektor wojewódzki z Wydziału Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, upoważnienie nr 56 z dnia 5 grudnia 2024 r. sygn. KO-KZ.0030.56.2024.TS; 2. Roman Grzeszkowiak, inspektor wojewódzki z Wydziału Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, upoważnienie nr 57 z dnia 5 grudnia 2024 r. sygn. KO-KZ.0030.57.2024.TS. [akta kontroli str. 42-45]

¹ Dalej: GOPS, jednostka kontrolowana, kontrolowany.

² Tekst. jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 190.

³ Tekst. jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 224.

⁴ Tekst. jedn.: Dz.U. z 2024 r. poz. 1207, dalej jako: u.d.w.

II. Ocena kontrolowanej jednostki

Realizację wykonywania przez organ gminy zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w przedmiocie wypłat dodatku węglowego oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

III. Ustalenia kontroli

Zadania objęte przedmiotem kontroli w okresie objętym kontrolą realizowane były z upoważnienia Wójta Gminy Pęcław przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pęcławiu⁵ oraz pracowników GOPS⁶ (pełne dane pracowników znajdują się w aktach kontroli). [akta kontroli str.: 7, 70-73]

Zgodnie z załączonym do pisma Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pęcławiu zestawieniem z dnia 3 października 2024 r. wskazano liczbę 516 pozytywnie rozpatrzonych wniosków, 14 wniosków złożonych ponownie, 20 decyzji o odmowie przyznania dodatku węglowego, 107 wniosków pozostawionych bez rozpoznania.

[akta kontroli str.: 7]

Kontroli zostało poddanych 50 wniosków rozpatrzonych pozytywnie (wypłata dodatku), 2 wnioski złożone ponownie (wypłata dodatku), 20 postępowań zakończonych odmową wypłaty⁷, 19 wniosków pozostawionych bez rozpoznania⁸, 9 wniosków umorzonych⁹.

Analizę badanego zagadnienia przeprowadzono w oparciu o poniższe obszary badanej próby.

⁵ W myśl art. 2 ust. 15 u.d.w. wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje weryfikacji wniosku o wypłatę dodatku węglowego, w szczególności w zakresie zgłoszenia lub wpisania głównego źródła ogrzewania w centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków. Ponadto, zgodnie z art. 3 ust. 2 u.d.w. wójt, burmistrz albo prezydent miasta może, na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, upoważnić swojego zastępcę, pracownika urzędu gminy albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz.U. poz. 1818) - dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, dyrektora centrum usług społecznych lub innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących wypłaty dodatku węglowego.

⁶ Głównego Księgowego, 2 pracowników merytorycznych.

⁷ GOPS.4175.202.2022, GOPS.4175.199.2022, GOPS.4175.439.2022, GOPS.4175.457.2022, GOPS.4175.4.2022, GOPS.4175.221.2022, GOPS.4175.487.2022, GOPS.4175.602.2022, GOPS.4175.422.2022, GOPS.4175.352.2022, GOPS.4175.324.2022, GOPS.4175.128.2022, GOPS.4175.301.2022, GOPS.4175.78.2022, GOPS.4175.456.2022, GOPS.4175.320.2022, GOPS.4175.329.2022, GOPS.4175.208.2022, GOPS.4175.332.2022, GOPS.4175.70.2022.

⁸ GOPS.4175.581.2022, GOPS.4175.319.2022, GOPS.4175.358.2022, GOPS.4175.360.2022, GOPS.4175.232.2022, GOPS.4175.416.2022, GOPS.4175.408.2022, GOPS.4175.321.2022, GOPS.4175.398.2022, GOPS.4175.188.2022, GOPS.4175.237.2022, GOPS.4175.177.2022, GOPS.4175.158.2022, GOPS.4175.136.2022, GOPS.4175.433.2022, GOPS.4175.213.2022, GOPS.4175.261.2022, GOPS.4175.144.2022, GOPS.4175.327.2022.

⁹ GOPS.4175.506.2022, GOPS.4175.559.2022, GOPS.4175.539.2022, GOPS.4175.222.2022, GOPS.4175.350.2022, GOPS.4175.450.2022, GOPS.4175.483.2022, GOPS.4175.418.2022, GOPS.4175.98.2022.

Obszar nr 1 dot. wypłaty dodatku węglowego

A. Realizacja wniosków o wypłatę dodatku węglowego

W wyniku kontroli ustalono, iż na podstawie 52 pozytywnie rozpatrzonych wniosków¹⁰ o wypłatę dodatku węglowego, wypłacono kwotę 156 000 zł wraz z kosztami obsługi administracyjnej na kwotę 3 120 zł, co stanowi 10,07 % kwoty przekazanej gminie na wypłatę dodatku węglowego.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych ustalono, iż dodatek węglowy został przyznany osobom spełniającym przesłanki wynikające z art. 2 ust. 1 oraz ust. 7 u.d.w., tj. osobom posiadającym obywatelstwo polskie, których głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego był kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane paliwami stałymi, wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków, do dnia 11 sierpnia 2022 r., albo po tym dniu - w przypadku głównych źródeł ogrzewania wpisanych lub zgłoszonych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków. Pozytywnie rozpatrzone wnioski złożone zostały w formie papierowej¹¹, w ustawowym terminie, tj. do dnia 30 listopada 2022 r., co zgodne jest z dyspozycją art. 2 ust. 9 u.d.w. Ponadto, badane wnioski były kompletne, złożone na wzorach określonych w Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 16 sierpnia 2022 r. w sprawie wzoru wniosku o wypłatę dodatku węglowego¹² oraz zawierały wskazaną w art. 3 ust. 4 u.d.w. klauzulę o świadomości odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Weryfikacji poddano również właściwość miejscową dla złożonych wniosków, zgodnie z którą wniosek o wypłatę dodatku węglowego składa się w gminie właściwej ze względu na miejsce zamieszkania osoby składającej ten wniosek¹³. W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

[akta kontroli str.: 84-179, 263-302]

W toku kontroli ustalono również, iż w aktach kontrolowanych spraw znajdują się poprawnie wypełnione metryki, o których mowa w art. 66a k.p.a., zgodne ze wzorem, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie wzoru i sposobu prowadzenia metryki sprawy¹⁴.

¹⁰ GOPS.4175.538.2022, GOPS.4175.37.2022, GOPS.4175.504.2022, GOPS.4175.471.2022, GOPS.4175.310.2022, GOPS.4175.616.2022, GOPS.4175.252.2022, GOPS.4175.248.2022, GOPS.4175.406.2022, GOPS.4175.448.2022, GOPS.4175.627.2022, GOPS.4175.176.2022, GOPS.4175.40.2022, GOPS.4175.233.2022, GOPS.4175.263.2022, GOPS.4175.615.2022, GOPS.4175.567.2022, GOPS.4175.80.2022, GOPS.4175.76.2022, GOPS.4175.228.2022, GOPS.4175.518.2022, GOPS.4175.171.2022, GOPS.4175.355.2022, GOPS.4175.433.2022, GOPS.4175.86.2022, GOPS.4175.99.2022, GOPS.4175.150.2022, GOPS.4175.167.2022, GOPS.4175.116.2022, GOPS.4175.590.2022, GOPS.4175.181.2022, GOPS.4175.481.2022, GOPS.4175.501.2022, GOPS.4175.550.2022, GOPS.4175.124.2022, GOPS.4175.525.2022, GOPS.4175.204.2022, GOPS.4175.464.2022, GOPS.4175.412.2022, GOPS.4175.467.2022, GOPS.4175.577.2022, GOPS.4175.274.2022, GOPS.4175.605.2022, GOPS.4175.563.2022, GOPS.4175.229.2022, GOPS.4175.469.2022, GOPS.4175.135.2022, GOPS.4175.560.2022, GOPS.4175.308.2022, GOPS.4175.28.2022, GOPS.4175.608.2022, GOPS.4175.612.2022.

¹¹ Art. 2 ust.13 u.d.w.

¹² Tekst jedn.: Dz.U. z 2022 r. poz. 1712.

¹³ Zgodnie z art. 2 ust 12 u.d.w.

¹⁴ Tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r., poz. 250.

Podczas czynności kontrolnych ustalono, iż pozytywnie rozpatrzone wnioski o dodatek węglowy zostały zakończone w 47 przypadkach informacją o przyznaniu dodatku węglowego, co jest zgodne z dyspozycją art. 2 ust. 17 u.d.w., a w przypadku 5 wniosków wydano decyzję administracyjną o przyznaniu dodatku węglowego¹⁵. Dokumenty podpisane zostały z upoważnienia Wójta przez upoważnione do tego osoby.

[dowód: akta kontroli str.: 84-87, 136-138, 160-162, 264-266, 284-286]

Zgodnie z art. 2 ust. 15a u.d.w. weryfikując wniosek o wypłatę dodatku węglowego brane są pod uwagę w szczególności informacje dot. postępowań o świadczenia rodzinne, wychowawcze, osłonowe, mieszkaniowe itd., a także dane zgromadzone w rejestrze PESEL oraz rejestrze mieszkańców. Ze złożonych wyjaśnień z dnia 22 stycznia 2025 r. wynika, że kontrolowany przeprowadzał taką weryfikację. Niemniej jednak w dokumentacji badanych spraw brak jest wyczerpujących adnotacji o takiej weryfikacji, co jest wymagane w toku postępowania administracyjnego przez art. 72 § 1 k.p.a. w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w. Niemniej jednak akta spraw zawierają wydruki z bazy PESEL oraz deklaracje CEEB¹⁶, a do każdej sprawy dołączona została notatka służbowa o zweryfikowaniu wniosku z informacjami wynikającymi z deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Notatki nie zawierają jednak danych identyfikujących je z poszczególną sprawą lub wnioskującym, co ogranicza ich wartość dowodową¹⁷.

[dowód: akta kontroli str.: 84-178]

W toku kontroli ustalono, że na 52 skontrolowanych wniosków, w których doszło do wypłaty świadczenia, w 10 przypadkach¹⁸ poinformowano mailowo wnioskodawcę o przyznaniu dodatku węglowego, w 5 przypadkach¹⁹ wnioskodawcy odebrali osobiście decyzję o przyznaniu dodatku, w pozostałych 37 przypadkach, wnioskodawcy nie wskazali adresu email do korespondencji, a w aktach spraw brak jest potwierdzenia poinformowania strony (zgodnie z art. 2 ust. 17 u.d.w.) o możliwości osobistego odebrania od organu informacji o przyznaniu dodatku węglowego. W wyjaśnieniach z dnia 22 stycznia 2025 r. kontrolowany wskazuje, że osoby składające te wnioski zostały poinformowane o możliwości osobistego odbioru informacji zarówno przy składaniu wniosków, jak i przed wypłatą świadczeń, drogą telefoniczną: „*Dodatkowo przy każdym stanowisku przyjmowania wniosków o wypłatę dodatku węglowego w widocznym miejscu, na tablicach ogłoszeń Ośrodka oraz Urzędu Gminy w Pęcławiu, a także na drzwiach wejściowych Ośrodka były umieszczone plakaty informujące wnioskodawców o możliwości osobistego odebrania informacji o przyznaniu dodatku*

¹⁵ GOPS.4175.615.2022, GOPS.4175.605.2022, GOPS.4175.563.2022, GOPS.4175.608.2022, GOPS.4175.612.2022.

¹⁶Tj. deklaracja dotycząca źródeł ciepła i źródeł spalania paliw składana w celu dokonania wpisu w Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków, o której mowa w art. 2 ust. 1 u.d.w.

¹⁷ Z uregulowań zawartych w dziale II rozdziale 2 k.p.a. (art. 66a – art. 72) można wywieść ogólną zasadę, że wszelkie dokumenty zamieszczane w aktach sprawy przez prowadzącego powinna cechować przejrzystość i czytelność. Treść notatki służbowej lub protokołu musi być jednoznaczna i nie może budzić żadnych wątpliwości u odbiorcy komunikatu w zakresie tego kto, kiedy, gdzie, w czyjej obecności jakich czynności dokonał, przy czym udziale oraz co ustalono w ich wyniku (w przypadku protokołu), oraz w zakresie tego jakiego rodzaju informacje i z jakiego źródła pozyskał prowadzący sprawę (w przypadku notatki służbowej). Tym samym, dokument znajdujący się w aktach postępowania, w tym notatka służbowa, powinien być trwały w formie i cechować się powyższymi właściwościami.

¹⁸ GOPS.4175.252.2022, GOPS.4175.248.2022, GOPS.4175.40.2022, GOPS.4175.567.2022, GOPS.4175.76.2022, GOPS.4175.355.2022, GOPS.4175.86.2022, GOPS.4175.525.2022, GOPS.4175.469.2022, GOPS.4175.135.2022.

¹⁹ GOPS.4175.615.2022, GOPS.4175.605.2022, GOPS.4175.563.2022, GOPS.4175.608.2022, GOPS.4175.612.2022.

węglowego”. Wyjaśnienia uwzględniono, niemniej jednak potwierdzenie tego rodzaju ustaleń winno przybrać formę adnotacji, do czego obliguje art. 72 § 1 k.p.a., w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w.

[dowód: akta kontroli str.: 59-63, 74-83, 87, 138, 162, 263-302]

W toku kontroli ustalono, iż do części spraw do akt spraw dołączono deklaracje CEEB, w których nie wskazano informacji o rodzaju stosowanego w kotłach paliwa stałego w rozumieniu art. 2 ust. 3 u.d.w. (GOPS.4175.538.2022, GOPS.4175.37.2022, GOPS.4175.263.2022, GOPS.4175.228.2022, GOPS.4175.171.2022, GOPS.4175.167.2022, GOPS.4175.464.2022), a w przypadku 28 spraw²⁰, jednym ze wskazanych jako stosowanym w kotłach paliwem było drewno kawałkowe lub/i pellet drzewny.

W złożonych wyjaśnieniach z dnia 22 stycznia 2025 r. kontrolowany wskazuje m.in., że o tym, jakie źródło jest głównym źródłem ogrzewania i jakim rodzajem paliwa to źródło jest zasilane, decyduje wnioskodawca we wniosku oświadczając pod rygorem odpowiedzialności karnej, a w przypadku wystąpienia wątpliwości co do treści złożonego wniosku, pracownicy przeprowadzili wywiad środowiskowy w miejscu zamieszkania wnioskodawcy lub wzywali do złożenia wyjaśnień. Zdaniem kontrolujących wyjaśnienia mogą zostać uwzględnione tylko względem spraw, w których nastąpiła zgodność danych wskazanych we wniosku o dodatek węglowy z informacjami wskazanymi w deklaracji CEEB²¹ oraz w tych, w których udokumentowano przeprowadzenie działań wyjaśniających. W pozostałych przypadkach kontrolowany w związku z mogącymi rodzić wątpliwości oświadczeniami wnioskodawcy, złożonymi we wniosku o dodatek węglowy oraz w deklaracji dot. źródeł ciepła i źródeł spalania paliw, powinien w oparciu o odpowiednio stosowane przepisy k.p.a. szczegółowo wyjaśnić tę sytuację, celem zweryfikowania faktycznie istniejącego u wnioskodawcy głównego źródła ciepła oraz tego jakim paliwem główne źródło ciepła jest zasilane. Należy zaznaczyć, że obowiązkiem kontrolowanego jest (zgodnie z art. 7 k.p.a. w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w.) dokładne wyjaśnienie stanu faktycznego sprawy.

[dowód: akta kontroli str.: 131, 479-483]

Ustalono również, że w niektórych aktach spraw (m.in. GOPS.4175.248.2022, GOPS.4175.615.2022, GOPS.4175.80.2022, GOPS.4175.590.2022, GOPS.4175.274.2022, GOPS.4175.605.2022, GOPS.4175.563.2022, GOPS.4175.612.2022) znajdują się formularze oświadczeń wnioskodawcy składane pod rygorem odpowiedzialności karnej, których treść dotyczy wyrażenia zgody na przeprowadzenie wywiadu środowiskowego lub/oraz wskazanie informacji o źródłach ciepła w gospodarstwie domowym. Przepisy u.d.w. oraz stosowane odpowiednie przepisy k.p.a., nie przewidują regulacji, z której wynika, że oświadczenia składane w toku postępowania o wypłatę dodatku węglowego lub podczas wywiadu środowiskowego należy odbierać od określonych osób po rygorem odpowiedzialności karnej za złożenia fałszywego oświadczenia. Przepisy u.d.w. dotyczące wywiadu środowiskowego,

²⁰ GOPS.4175.471.2022, GOPS.4175.616.2022, GOPS.4175.252.2022, GOPS.4175.248.2022, GOPS.4175.406.2022, GOPS.4175.448.2022, GOPS.4175.627.2022, GOPS.4175.233.2022, GOPS.4175.615.2022, GOPS.4175.567.2022, GOPS.4175.80.2022, GOPS.4175.76.2022, GOPS.4175.355.2022, GOPS.4175.433.2022, GOPS.4175.181.2022, GOPS.4175.481.2022, GOPS.4175.550.2022, GOPS.4175.124.2022, GOPS.4175.525.2022, GOPS.4175.204.2022, GOPS.4175.412.2022, GOPS.4175.577.2022, GOPS.4175.274.2022, GOPS.4175.605.2022, GOPS.4175.229.2022, GOPS.4175.469.2022, GOPS.4175.135.2022, GOPS.4175.560.2022

²¹ Na podstawie art. 3 ust. 4 u.d.w. informacje przedstawione we wniosku o wypłatę dodatku węglowego składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Ponadto, zgodnie z art. 27g ust. 3a ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2024 r. poz. 1146 z późn. zm.), deklaracje CEEB są również składane pod rygorem odpowiedzialności karnej.

nie odsyłają w przypadku przeprowadzania takiego wywiadu do odpowiedniego stosowania art. 3 ust. 4 ustawy. Stąd brak podstawy prawnej do przyjętej przez kontrolowanego praktyki. Jednocześnie należy wskazać, iż oświadczenie pod rygorem odpowiedzialności karnej można odbierać wyłącznie jeżeli przepis ustawy tak stanowi (art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny²²).

[dowód: akta kontroli str.: 91-92, 116, 140, 288, 479-483]

W toku kontroli ustalono, że w sprawach GOPS.4175.605.2022, GOPS.4175.563.2022 kontrolowany skierował do wnioskodawcy wezwanie do złożenia wyjaśnień na podstawie art. 50 § 1 k.p.a. w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w., pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpoznania. Wyjaśnić należy, iż wskazany w wezwaniu przez kontrolowanego rygor jest nieprawidłowy, gdyż we wskazanych sprawach, po uzyskaniu wyjaśnień lub upływie bezskutecznym terminu na ich złożenie, kontrolowany powinien wydać rozstrzygnięcie merytoryczne w oparciu o zgromadzone dowody, nie natomiast zawiadamiać stronę o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania. Tak byłoby wówczas, gdyby wniosek zawierał brak formalny w rozumieniu art. 64 k.p.a. oraz art. 24a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych²³ w zw. z art. 3 ust. 1 u.d.w.

[dowód: akta kontroli str.: 135-179]

W toku kontroli w zakresie wniosków złożonych ponownie (2 postępowania²⁴), ustalono następujące nieprawidłowości.

W skontrolowanych sprawach ustalono, że kontrolowany po zweryfikowaniu wniosków stron (złożonych po dniu 2 listopada 2022 r.) oraz m.in. ustaleniu, że główne źródło ciepła nie zostało przez strony zgłoszone/wpisane do CEEB do dnia 11 sierpnia 2022 r., przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, a także ustaleniu, że stronom należy przyznać dodatek węglowy, wydawał decyzje administracyjne przyznające ten dodatek. Decyzje takie kontrolowany opierał m.in. na art. 2 ust. 15g u.d.w. Wydanie przez kontrolowanego decyzji w takich sprawach należy ocenić jako działanie naruszające przepisy u.d.w. Wskazać należy, że w sytuacji, w której strona składa stosowny wniosek o przyznanie dodatku węglowego po dniu 2 listopada 2022 r., nadto główne źródło ciepła nie zostało przez stronę zgłoszone/wpisane do CEEB do dnia 11 sierpnia 2022 r., i po jego weryfikacji organ dochodzi do przekonania, że dodatek taki należy wypłacić, wówczas nie może dochodzić do wydania decyzji administracyjnej. Wskazuje na to wprost art. 2 ust. 16 u.d.w., który mówi, że przyznanie dodatku węglowego nie wymaga wydania decyzji. Natomiast zgodnie z ust. 17 ww. przepisu, wnioskodawcy przesyła się informację o przyznaniu dodatku węglowego na wskazany adres poczty elektronicznej, a gdy takiego adresu nie wskazano, wnioskodawca może odebrać od organu osobiście tą informację. Sytuacje, w których należy wydać stosowną decyzję administracyjną o przyznaniu dodatku węglowego, zostały przez ustawodawcę wprost wskazane w przepisach u.d.w. Decyzje takie należy zatem wydać w przypadkach opisanych w art. 2 ust. 3d oraz ust. 15f u.d.w. Powyższe wskazuje, że w ww. skontrolowanych sprawach

²² Tekst jedn.: Dz.U. z 2024 r. poz. 17 ze zm., dalej jako: K.k.

²³ Tekst jedn.: Dz.U. z 2024 r. poz. 323 ze zm.

²⁴ Sprawy GOPS.4175.608.2022, GOPS.4175.612.2022.

nie powinno dojść do ich rozstrzygnięcia w drodze decyzji administracyjnej, a poprzez czynność polegającą na wydaniu stronie informacji o przyznaniu jej dodatku węglowego²⁵.

Na marginesie należy zauważyć, że w decyzjach administracyjnych wydanych w tego rodzaju skontrolowanych sprawach, podobnie jak w innych omawianych przypadkach, w których wydano decyzję administracyjną, nie wyjaśnia się i nie przytacza treści wszystkich przepisów prawa powołanych przez kontrolowanego jako podstawa prawna, przez co naruszono art. 107 § 1 pkt 6, § 3, art. 126 k.p.a. w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w., który nakłada na organ wydający decyzję wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisu prawa. Ponadto kontrolowany powołał art. 104 § 1 k.p.a., tymczasem sprawę rozstrzygnął co do istoty w całości, a zatem powołania w tego rodzaju sytuacjach wymaga § 2 tego artykułu. Nadto, w przypadku stosowania przepisów k.p.a. kontrolowany powinien powołać art. 3 ust. 3 u.d.w., czego zaniechano, a który umożliwia stosowanie przepisów k.p.a. Należy także zauważyć, że decyzjom tym nadano rygor natychmiastowej wykonalności, przy czym z uzasadnienia decyzji oraz akt spraw nie wynika, z jakich powodów rygor ten został nadany (przykładowo, jakie ustalenia przekonały kontrolowanego, że zaistniała przesłanka wyjątkowo ważnego interesu strony). Podobnie jak w innych omawianych przypadkach, w których wydano decyzję administracyjną, w pouczeniu zamiast Wójta Gminy Pęcław jako organu, za pośrednictwem którego należy składać odwołania, wskazywano Kierownika GOPS, który zadanie to wykonuje jedynie jako podmiot upoważniany w oparciu o art. 3 ust. 2 u.d.w. Naruszono tym art. 129 § 1 k.p.a., w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w.²⁶ Nadto pouczenie strony o treści art. 41 k.p.a., powinno następować możliwie najwcześniej np. już na etapie złożenia wniosku lub pierwszej korespondencji skierowanej do strony, a nie w wydanej decyzji na etapie jej doręczenia.

[akta kontroli str.: 263-302]

Powyższe nieprawidłowości wynikają z niezastosowania powołanych przepisów. Za powyższe nieprawidłowości odpowiadają pracownicy oraz przełożeni nadzorujący ich pracę.

B. Odmowa wypłaty dodatku węglowego w drodze decyzji administracyjnej.

Kontroli poddano 20 spraw zakończonych decyzją o odmowie przyznania dodatku węglowego²⁷. W wyniku kontroli ustalono, że w każdym badanym przypadku wystąpiły przesłanki do wydania decyzji odmownej. W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości w niniejszym obszarze.

Podobnie jak we wcześniejszych sprawach, nie wyjaśnia się i nie przytacza treści wszystkich przepisów prawa powołanych przez kontrolowanego jako podstawa prawna. Nadto powołano m.in. art. 107 k.p.a., bez wskazania dalszych jednostek redakcyjnych wskazanego przepisu właściwych dla tego rozstrzygnięcia. Naruszono tym samym art. 107 § 1 pkt 6, § 3 k.p.a. w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w., który nakłada na organ wydający decyzję wyjaśnienie

²⁵ Identyczna nieprawidłowość nastąpiła w sprawach: GOPS.4175.605.2022, GOPS.4175.563.2022, w których kontrolowany opierając się na art. 2 ust. 15g u.d.w. wydał decyzję administracyjną.

[dowód: akta kontroli str.: 135-158]

²⁶ Podobnie w sprawach GOPS.4175.615.2022, GOPS.4175.605.2022, GOPS.4175.563.2022.

²⁷ Sprawy GOPS.4175.202.2022, GOPS.4175.199.2022, GOPS.4175.439.2022, GOPS.4175.457.2022, GOPS.4175.4.2022, GOPS.4175.221.2022, GOPS.4175.487.2022, GOPS.4175.602.2022, GOPS.4175.422.2022, GOPS.4175.352.2022, GOPS.4175.324.2022, GOPS.4175.128.2022, GOPS.4175.301.2022, GOPS.4175.78.2022, GOPS.4175.456.2022, GOPS.4175.320.2022, GOPS.4175.329.2022, GOPS.4175.208.2022, GOPS.4175.332.2022, GOPS.4175.70.2022.

podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisu prawa. Podobnie jak w omawianych wyżej przypadkach w pouczeniu decyzji zamiast Wójta Gminy Pęcław jako organu, za pośrednictwem którego należy składać odwołania, wskazywano Kierownika GOPS, który zadanie to wykonuje jedynie jako podmiot upoważniany w oparciu o art. 3 ust. 2 u.d.w. Naruszono tym art. 129 § 1 k.p.a., w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w.²⁸.

W zawiadomieniach kierowanych do stron dot. m.in. możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów, stosowano pieczętki nagłówkowe lub nadruk gminnej jednostki organizacyjnej, tym czasem powinno stosować się w tych miejscach oznaczenie wyłącznie organu prowadzącego postępowanie – Wójta Gminy Pęcław (co narusza art. 2 ust. 16 i 17 u.d.w.). Ponadto w zawiadomieniach tych kontrolowany powinien dla wskazania pełnej podstawy stosowania przepisów k.p.a. podawać także art. 3 ust. 3 u.d.w. Należy również dodać, że w tego rodzaju zawiadomieniach strona postępowania była pouczona przez kontrolowanego o obowiązku wynikającym z art. 41 k.p.a., zatem powtarzanie tego pouczenia w decyzji wydaje się zbędne²⁹.

Nadto stwierdzono przypadek, w którym kontrolowany przed wydaniem decyzji, nie zawiadomił strony o prawie do wypowiedzenia się i przedstawienia dowodów³⁰, naruszając przez to art. 10 § 1, art. 77 § 1, art. 79a k.p.a., w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w.

W innych przypadkach natomiast przed doręczeniem stronie takiego zawiadomienia o możliwości wypowiedzenia się w sprawie, jak również w trakcie biegu wyznaczonego 7-dniowego terminu na wypowiedzenia się, wydawano decyzje administracyjne, czym również naruszono art. 10 § 1, art. 77 § 1 i art. 79a k.p.a., w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w.³¹. Co prawda w niektórych przypadkach takie zawiadomienie przesyłano na adres poczty elektronicznej wskazany we wniosku o dodatek węglowy, jednak jak już wspomniano adres poczty elektronicznej służy wyłącznie do powiadomienia strony o wypłacie dodatku węglowego (art. 2 ust. 17 u.d.w.), nie natomiast do doręczeń, o których mowa w art. 39 § 1 k.p.a. Strona każdego postępowania administracyjnego ma prawo otrzymać oryginalną dokumentację skierowaną do niej przez organ, nie natomiast skany takiej dokumentacji.

Ustalono również, że kontrolowany naruszał 7-dniowy termin wyznaczony stronie do wypowiedzenia się w sprawie³². Co prawda strona w biegu tego terminu, po zaznajomieniu z aktami, składa oświadczenie o zapoznaniu się ze zgromadzonymi materiałami oraz, że nie wnosi uwag, to jednak tego rodzaju działanie strony nie może prowadzić do skrócenia wyznaczonego jej wcześniej w zawiadomieniu 7-dniowego terminu na wypowiedzenie się i przedłożenie dodatkowych dowodów. Nadto, żaden przepis u.d.w. lub k.p.a., nie przewiduje skrócenia tego wyznaczonego dla strony terminu, w sytuacji zapoznania się przez nią z aktami sprawy i złożenia oświadczenia o braku uwag. Tego rodzaju oświadczenia należy traktować

²⁸ Sprawy GOPS.4175.202.2022, GOPS.4175.199.2022, GOPS.4175.439.2022, GOPS.4175.457.2022, GOPS.4175.4.2022, GOPS.4175.221.2022, GOPS.4175.487.2022, GOPS.4175.602.2022, GOPS.4175.422.2022, GOPS.4175.352.2022, GOPS.4175.324.2022, GOPS.4175.128.2022, GOPS.4175.301.2022, GOPS.4175.78.2022, GOPS.4175.456.2022, GOPS.4175.320.2022, GOPS.4175.329.2022, GOPS.4175.208.2022, GOPS.4175.332.2022, GOPS.4175.70.2022.

²⁹ Sprawy GOPS.4175.202.2022, GOPS.4175.199.2022, GOPS.4175.439.2022, GOPS.4175.457.2022, GOPS.4175.4.2022, GOPS.4175.221.2022, GOPS.4175.487.2022, GOPS.4175.602.2022, GOPS.4175.422.2022, GOPS.4175.352.2022, GOPS.4175.324.2022, GOPS.4175.128.2022, GOPS.4175.301.2022, GOPS.4175.456.2022, GOPS.4175.320.2022, GOPS.4175.329.2022, GOPS.4175.208.2022, GOPS.4175.332.2022, GOPS.4175.70.2022.

³⁰ Sprawa GOPS.4175.78.2022.

³¹ Sprawy GOPS.4175.602.2022, GOPS.4175.4.2022, GOPS.4175.487.2022, GOPS.4175.602.2022, GOPS.4175.324.2022, GOPS.4175.301.2022, GOPS.4175.320.2022.

³² Sprawa GOPS.4175.439.2022,

jako aktualne wyłącznie na chwilę ich złożenia. Strona może przecież do końca upływu ww. terminu zmienić zdanie i złożyć swoje uwagi lub przedstawić stosowne dowody. W związku z powyższym kontrolowany powinien czekać do upływu ww. terminu i dopiero po jego upływie³³ wydać stosowne rozstrzygnięcie w sprawie. W zbadanej sprawie ustalono również, że kontrolowany poprzez wydanie decyzji odmawiającej przyznanie dodatku węglowego przed upływem ww. 7-dniowego terminu, a po złożeniu ww. oświadczenia przez stronę, błędnie nie zastosował wchodzącego w życie od 3 listopada 2022 r. przepisu art. 2 ust. 15g u.d.w. Powinien bowiem w takiej sytuacji przeprowadzić wywiad środowiskowy u strony i w zależności od ustaleń podjąć stosowne rozstrzygnięcie w sprawie, w tym mogące skutkować wypłatą dodatku węglowego.

Ustalono również, że niektóre z ww. zawiadomień w swojej treści nie informowały o możliwości przedłożenia przez stronę dodatkowych dowodów, co naruszało art. 79a § 2 i art. 77 § 1 k.p.a., w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w.³⁴.

W wyniku kontroli ustalono również, iż w aktach spraw brak było adnotacji o wykonaniu przez kontrolowanego obowiązku wynikającego z art. 2 ust. 17 zdanie drugie u.d.w., w sytuacji niewskazania przez wnioskującego adresu do poczty elektronicznej, do czego zobowiązuje wskazywany już art. 72 § 1 k.p.a., w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w.³⁵.

Z błędną praktykę należy uznać pozyskiwanie od stron postępowań dotyczących dodatku węglowego wspomnianych oświadczeń o zapoznaniu się ze zgromadzonym materiałem w sprawie pod rygorem odpowiedzialności karnej z art. 233 § 1 K.k. Należy zaznaczyć, że tego rodzaju uprawnienie wynika wprost z art. 73 § 1 k.p.a., w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w. Żaden przepis k.p.a. lub u.d.w., nie uprawnia do odbierania od strony oświadczenia o skorzystaniu z przysługującego prawa do zapoznania z materiałami sprawy, tym bardziej pod rygorem odpowiedzialności karnej³⁶. Zapoznanie się strony z aktami jej postępowania administracyjnego należy dokumentować w formie syntetycznego protokołu (w oparciu o art. 68, w zw. z art. 8 § 1, art. 9, art. 10 § 1 k.p.a., w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w.). Jak już wcześniej wyjaśniono, odebranie od strony zeznań lub oświadczeń pod rygorem odpowiedzialności karnej z art. 233 § 1 K.k., jest dopuszczalne wyłącznie gdy ustawa wprost na to zezwala – o czym mówi art. 233 § 6 K.k.

Z akt spraw nie wynika również, że kontrolowany dokonywał weryfikacji wniosków w oparciu o dane rejestru PESEL i rejestru mieszkańców, czego wymaga przepis art. 2 ust. 15a pkt 3 u.d.w.³⁷.

[akta kontroli str.: 304-478]

³³ z uwzględnieniem możliwości nadania przez stronę swoich ewentualnych uwag czy dowodów za pośrednictwem poczty.

³⁴ Sprawy GOPS.4175.202.2022, GOPS.4175.199.2022, GOPS.4175.457.2022, GOPS.4175.4.2022, GOPS.4175.221.2022, GOPS.4175.422.2022, GOPS.4175.352.2022, GOPS.4175.128.2022, GOPS.4175.456.2022, GOPS.4175.208.2022, GOPS.4175.332.2022, GOPS.4175.70.2022.

³⁵ Sprawy GOPS.4175.202.2022, GOPS.4175.199.2022, GOPS.4175.439.2022, GOPS.4175.457.2022, GOPS.4175.4.2022, GOPS.4175.221.2022, GOPS.4175.422.2022, GOPS.4175.352.2022, GOPS.4175.324.2022, GOPS.4175.128.2022, GOPS.4175.301.2022, GOPS.4175.456.2022, GOPS.4175.329.2022, GOPS.4175.208.2022, GOPS.4175.332.2022, GOPS.4175.70.2022.

³⁶ Sprawy GOPS.4175.202.2022, GOPS.4175.199.2022, GOPS.4175.439.2022, GOPS.4175.208.2022, GOPS.4175.70.2022.

³⁷ Sprawy GOPS.4175.202.2022, GOPS.4175.199.2022, GOPS.4175.457.2022, GOPS.4175.4.2022, GOPS.4175.221.2022, GOPS.4175.422.2022, GOPS.4175.352.2022, GOPS.4175.324.2022, GOPS.4175.128.2022, GOPS.4175.301.2022, GOPS.4175.456.2022, GOPS.4175.320.2022, GOPS.4175.329.2022, GOPS.4175.332.2022, GOPS.4175.70.2022.

W toku kontroli w zakresie spraw umorzonych (9 postępowań³⁸) oraz pozostawionych bez rozpoznania (19 postępowań³⁹), ustalono następujące nieprawidłowości.

Brak w aktach adnotacji o wykonaniu przez kontrolowanego obowiązku wynikającego z art. 2 ust. 17 zdanie drugie u.d.w., w sytuacji niewskazania przez wnioskującego adresu do poczty elektronicznej, do czego zobowiązuje wskazywany już art. 72 § 1 k.p.a., w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w.⁴⁰.

W wezwaniach kierowanych do stron postępowania celem udzielenia wyjaśnień jako organ prowadzący postępowania wskazano GOPS w Pęcławiu⁴¹. Wyjaśnić należy, że organem prowadzącym postępowanie jest Wójt Gminy Pęcław, za którego z upoważnienia może działać kierownik ośrodka pomocy społecznej (vide art. 2 ust. 15 i 16, w zw. z art. 3 ust. 2 u.d.w.).

W wezwaniach kontrolowany wzywa strony do uzupełnienia wniosku oraz udzielenia wyjaśnień. Ze złożonego wniosku o wypłatę dodatku węglowego wynika jednak, że jest on złożony poprawnie i nie wymaga uzupełnienia. Wobec powyższego zbędnie wzywano stronę do uzupełnienia przedmiotowego wniosku⁴², natomiast poprawnie wzywano do złożenia stosownych wyjaśnień. Przy czym niezłożenie wyjaśnień przez stronę powinno skutkować wydaniem decyzji administracyjnej w przedmiocie dodatku węglowego w oparciu o zebrany materiał dowodowy, nie natomiast skierowaniem informacji o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania.

[akta kontroli str.: 218-262]

Ustalono także, że wezwania do stron kierowano z naruszeniem zasad wynikających z art. 39 § 3 pkt 1 k.p.a., w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w. Kontrolowany wysyłał przedmiotowe wezwania (a także inną dokumentację) na adres mailowy strony wskazany we wniosku o wypłatę dodatku węglowego, zamiast w oparciu o ww. przepisy k.p.a.⁴³. Należy zauważyć, że wspomniany adres poczty elektronicznej służy wyłącznie do powiadomienia strony o wypłacie dodatku węglowego (art. 2 ust. 17 u.d.w.), nie natomiast do doręczeń, o których mowa w art. 39 § 1 k.p.a.

³⁸ Sprawy GOPS.4175.506.2022, GOPS.4175.559.2022, GOPS.4175.539.2022, GOPS.4175.222.2022, GOPS.4175.350.2022, GOPS.4175.450.2022, GOPS.4175.483.2022, GOPS.4175.418.2022, GOPS.4175.98.2022,

³⁹ Sprawy GOPS.4175.581.2022, GOPS.4175.319.2022, GOPS.4175.358.2022, GOPS.4175.360.2022, GOPS.4175.232.2022, GOPS.4175.416.2022, GOPS.4175.408.2022, GOPS.4175.321.2022, GOPS.4175.398.2022, GOPS.4175.188.2022, GOPS.4175.237.2022, GOPS.4175.177.2022, GOPS.4175.158.2022, GOPS.4175.136.2022, GOPS.4175.433.2022, GOPS.4175.213.2022, GOPS.4175.261.2022, GOPS.4175.144.2022, GOPS.4175.327.2022.

⁴⁰ Sprawy GOPS.4175.350.2022, GOPS.4175.483.2022, GOPS.4175.418.2022, GOPS.4175.98.2022, GOPS.4175.319.2022, GOPS.4175.358.2022, GOPS.4175.360.2022, GOPS.4175.232.2022, GOPS.4175.408.2022, GOPS.4175.321.2022, GOPS.4175.398.2022, GOPS.4175.188.2022, GOPS.4175.237.2022, GOPS.4175.177.2022, GOPS.4175.136.2022, GOPS.4175.433.2022, GOPS.4175.261.2022, GOPS.4175.581.2022.

⁴¹ Sprawy GOPS.4175.506.2022, GOPS.4175.539.2022, GOPS.4175.222.2022, GOPS.4175.358.2022, GOPS.4175.581.2022.

⁴² Sprawy GOPS.4175.506.2022, GOPS.4175.222.2022, GOPS.4175.358.2022, GOPS.4175.581.2022.

⁴³ Sprawy GOPS.4175.506.2022, GOPS.4175.222.2022, podobnie w sprawie dot. odmowy przyznania dodatku węglowego GOPS.4175.487.2022.

Na pismach oraz podejmowanych rozstrzygnięciach nie umieszczano także właściwej informacji o wysyłce⁴⁴ zgodnej z § 60 ust. 3 Instrukcji kancelaryjnej⁴⁵.

Nadto w niektórych z kontrolowanych postępowań nie zawiadamiano strony o powodach i przyczynach przekroczenia terminu na załatwienie sprawy oraz nie wyznaczano nowego lub kolejnego terminu na ich załatwienie, czym naruszano art. 36 k.p.a., w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w.⁴⁶.

W toku prowadzonej korespondencji ze stroną postępowania kontrolowany nie pouczał stron o przysługującym jej prawie do czynnego udziału w prowadzonym postępowaniu, prawie wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów, prawie dostępu do akt sprawy. Powyższe zaniechanie narusza art. 7, art. 8 § 1, art. 9-10 § 1, art. 73 § 1 k.p.a., w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w.⁴⁷

W uzasadnieniach wydanych decyzji umarzających postępowania kontrolowany nie przytacza i nie wyjaśnia wszystkich przepisów, jakie przyjął za prawidłową podstawę prawną swojego działania. Jest to niezgodne z art. 107 § 3 k.p.a. w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w., który nakłada na organ wydający decyzję wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisu prawa. Ponadto w pouczeniu zamiast Wójta Gminy Pęcław jako organu, za pośrednictwem którego należy składać odwołania, wskazywano Kierownika GOPS, który zadanie to wykonuje jedynie jako podmiot upoważniany w oparciu o art. 3 ust. 2 u.d.w. Naruszono tym art. 129 § 1 k.p.a., w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w. Nadto pouczenie strony o treści art. 41 k.p.a. (a także podstawowych uprawnieniach stron wynikających przykładowo z art. 10, art. 73 k.p.a., w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w.), powinno następować możliwie najwcześniej, np. już na etapie złożenia wniosku lub pierwszej korespondencji skierowanej do strony, a nie w wydanej decyzji na etapie jej doręczenia⁴⁸.

Kontrolowany w informacjach o pozostawieniu wniosku o dodatek węglowy bez rozpoznania powoływał się na ustalenia poczynione z urzędu m.in. dotyczące okoliczności złożenia przez inną osobę jako pierwszą wniosku o wypłatę dodatku. W aktach spraw brak jednak adnotacji o tego rodzaju ustaleniu oraz zakomunikowaniu go stronie⁴⁹, do czego zobowiązuje art. 72 § 1, w zw. z art. 77 § 4 zdanie drugie k.p.a., w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w.

[akta kontroli str.: 186-261]

⁴⁴ Sprawy GOPS.4175.506.2022, GOPS.4175.559.2022, GOPS.4175.358.2022, GOPS.4175.321.2022, GOPS.4175.188.2022, GOPS.4175.177.2022, GOPS.4175.158.2022, GOPS.4175.213.2022, GOPS.4175.261.2022, GOPS.4175.581.2022, podobnie w sprawach dot. odmowy przyznania dodatku węglowego GOPS.4175.602.2022, GOPS.4175.324.2022, GOPS.4175.128.2022, GOPS.4175.78.2022, GOPS.4175.320.2022.

⁴⁵ Zał. nr 1 do Dz.U. z 2011 r., nr 14, poz. 67.

⁴⁶ Sprawy GOPS.4175.506.2022, GOPS.4175.559.2022, GOPS.4175.222.2022, GOPS.4175.350.2022, GOPS.4175.358.2022, GOPS.4175.581.2022, podobnie w sprawie dot. odmowy przyznania dodatku węglowego GOPS.4175.128.2022, GOPS.4175.78.2022.

⁴⁷ Sprawy GOPS.4175.506.2022, GOPS.4175.559.2022, GOPS.4175.539.2022, GOPS.4175.350.2022, GOPS.4175.450.2022, GOPS.4175.358.2022, GOPS.4175.360.2022, GOPS.4175.232.2022, GOPS.4175.416.2022, GOPS.4175.408.2022, GOPS.4175.321.2022, GOPS.4175.398.2022, GOPS.4175.188.2022, GOPS.4175.237.2022, GOPS.4175.177.2022, GOPS.4175.158.2022, GOPS.4175.136.2022, GOPS.4175.433.2022, GOPS.4175.213.2022, GOPS.4175.261.2022, GOPS.4175.144.2022, GOPS.4175.327.2022, GOPS.4175.581.2022.

⁴⁸ Sprawy GOPS.4175.506.2022, GOPS.4175.559.2022, GOPS.4175.539.2022, GOPS.4175.350.2022, GOPS.4175.450.2022, GOPS.4175/483.2022, GOPS.4175.98.2022.

⁴⁹ Sprawy GOPS.4175.319.2022, GOPS.4175.360.2022, GOPS.4175.232.2022, GOPS.4175.416.2022, GOPS.4175.408.2022, GOPS.4175.321.2022, GOPS.4175.398.2022, GOPS.4175.188.2022, GOPS.4175.237.2022, GOPS.4175.177.2022, GOPS.4175.158.2022, GOPS.4175.136.2022, GOPS.4175.433.2022, GOPS.4175.213.2022, GOPS.4175.261.2022, GOPS.4175.144.2022, GOPS.4175.327.2022.

Powyższe nieprawidłowości wynikają przede wszystkim z niezastosowania powołanych przepisów prawa, z powodu ich niedostatecznej znajomości. Za powyższą nieprawidłowość odpowiadają pracownicy prowadzący stosowne postępowania i dokonujący czynności oraz przełożeni nadzorujących ich pracę.

Mając na uwadze powyższe ustalenia obszar nr 1 należy ocenić **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

Obszar nr 2 dot. sprawozdawczości

Sprawozdawczość w zakresie wypłaty dodatku węglowego

Zgodnie z art. 4 ust. 3 u.d.w. gmina składa wojewodzie wnioski o przyznanie środków w terminie do dnia 30 listopada 2022 r., przy czym do dnia 15 grudnia 2022 r. może złożyć korektę wniosku. W wyjaśnieniach z dnia 22 i 31 stycznia 2025 r. jednostka kontrolowana wskazała w jakich terminach i o jakie wysokości środków wnioskowała. Zgodnie z wyjaśnieniami, za pośrednictwem formularza w Centralnej Aplikacji Statystycznej (dalej jako: CAS) wnioskowano o przyznanie dotacji w okresach miesięcznych w wysokościach: 1 297 440,00 zł (1 września 2022), 1 585 080,00 zł (13 września 2022). Powyższe oznaczają, że łącznieawnioskowano na kwotę 2 882 520,00 zł. Powyższe działanie oceniono pozytywnie.

[dowód: akta kontroli str.: 61-62, 66]

Z kolei zgodnie z art. 4 ust. 4 u.d.w. środki na realizację wypłat dodatku węglowego są przekazywane gminom przez wojewodę w miesięcznych ratach, na podstawie wniosku, złożonego przez gminę. W wyjaśnieniach z dnia 22 i 31 stycznia 2025 r. przedstawiony został wykaz otrzymanych środków finansowych w celu wypłaty dodatku węglowego, zgodnie z treścią którego środki na wypłatę dodatku węglowego zostały przyznane w dwóch transzach w 2022 r. na kwoty: 1 585 080,00 zł – I transza (data wpływu do GOPS: 22.09.2022 r.), 18 360,00 zł – II transza (data wpływu do Gminy Pęcław: 30.12.2022 r.), w łącznej wysokości 1 603 440,00 zł, co jest zgodne z ewidencją księgową Wojewody Dolnośląskiego. Podkreślenia wymaga jednak, iż kontrolowany zwracał niewykorzystane środki do Wojewody w dniu 5 stycznia 2023 roku w kwocie 24 480,00 zł, przez co należy stwierdzić, iż faktycznie przyznano kwotę 1 578 960,00 zł (tj. kwota 1 548 000,00 zł na wypłatę 516 wniosków oraz kwota 30 960,00 zł na realizację zadania).

[dowód: akta kontroli str.: 61-62, 66]

W myśl art. 5 ust. 1 i 2 u.d.w. gminy otrzymują środki na realizację wypłat dodatku węglowego z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, o którym mowa w art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, w granicach kwot określonych na ten cel w planie tego Funduszu⁵⁰. Ponadto, przy ustalaniu wysokości środków na realizację wypłat dodatku węglowego uwzględnia się koszty wypłacania odbiorcom dodatku węglowego, w wysokości 2% łącznej kwoty dotacji wypłaconych w gminie. Jak wskazano w wyjaśnieniach z dnia 22 stycznia 2025 r. dodatkowe środki zostały również przyznane Gminie Pęcław, w wysokości 30 960,00 zł, co stanowi 2% kwoty 1 548 000,00 zł dotacji

⁵⁰ Tekst. jedn.: Dz. U. z 2020 r. poz. 568, z późn. zm.

przyznanych Gminie Pęcław w 2022 roku. Z wyjaśnień kontrolowanego wynika, iż organ wykorzystał w całości przyznane środki.

[dowód: akta kontroli str.: 61-62, 66]

Kierownik GOPS w Pęcławiu wyjaśniła, iż w zakresie wynikającego z art. 5 ust. 6 u.d.w. obowiązku ciążącego na wójcie, burmistrzu albo prezydencie miasta polegającym na przedstawieniu wojewodzie informacji o liczbie toczących się postępowań w sprawie wypłaty dodatku węglowego, w których w związku z wniesieniem odwołania nie zapadło prawomocne rozstrzygnięcie organu administracji publicznej lub sądu administracyjnego, którego skutkiem jest przyznanie dodatku, oraz o łącznej wysokości dodatków węglowych będącej przedmiotem tych postępowań, w terminie do dnia 15 czerwca w latach 2023-2025: „nie toczyły się postępowania, o których mowa w art. 5 ust. 6 u.d.w.”

Mając na uwadze powyższe ustalenia obszar nr 2 dotyczący sprawozdawczości oceniono **pozytywnie**.

IV. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w formie dokumentu elektronicznego.

Z uwagi na fakt, że przepisy u.d.w. miały charakter jednorazowy nie jest zasadne, aby formułować zalecenia pokontrolne dot. stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie wypłaty dodatku węglowego.

Na podstawie ustaleń kontroli, w celu poprawy realizacji zadań podobnego rodzaju jak wypłata dodatku węglowego należy:

1. Zawiadomienia w prowadzonych sprawach opatrywać nadrukiem pieczęci organu z upoważnienia którego prowadzone jest postępowanie administracyjne.
2. W pouczeniach do wydawanych decyzji wskazywać prawidłowy organ, za pośrednictwem którego należy składać odwołania.
3. Rzetelnie ustalać stan faktyczny spraw, których przedmiotem jest wypłata danego świadczenia.
4. Dokumentować wszelkie czynności (mające znaczenie dla sprawy) podejmowane przez organ w trakcie postępowania.
5. Zwracać szczególną uwagę, aby wydawane decyzje zawierały wszystkie elementy wymagane art. 107 § 1 k.p.a., a także precyzyjne podstawy prawne określone w przedmiotowych ustawach (artykuły, ustępy, paragrafy itd.).
6. Każdorazowo, w przypadku stosowania przepisów k.p.a. wskazać na przepis upoważniający.
7. Sprawy załatwiać terminowo, a w przypadku braku możliwości stosować sygnalizację, o której mowa w art. 36 k.p.a.
8. Zapewniać stronie postępowania czynny udział na każdym jego etapie, w szczególności wydawać rozstrzygnięcia po upewnieniu się, że doszło do upływu wyznaczonego stronie terminu na wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów, oraz że upłynął stosowny czas na doręczenie jej ewentualnych uwag, dowodów czy wypowiedzi.
9. Przestrzegać dyspozycji art. 79a § 1 k.p.a.
10. Każdorazowo, w kierowanych do strony wezwaniach, prawidłowo pouczać o skutkach prawnych niezastosowania się do wezwania.

11. Doręczać stronie wezwania do uzupełnienia braków oraz decyzje zgodnie z dyspozycją art. 39 § 1-3 k.p.a.
12. W sposób rzetelny prowadzić metryki spraw tak, by odzwierciedlały zapisy art. 66a § 2 k.p.a.
13. Stosować uprzedzenie o treści art. 233 § 1 K.k. tylko w przypadkach przewidzianych prawem.
14. Na pismach oraz podejmowanych rozstrzygnięciach umieszczać informacje o ich wysyłce.

Proszę poinformować Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania do dnia **20 kwietnia 2025 r.** (art. 49 ustawy o kontroli w administracji rządowej).

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Wyznaczony do kierowania Wydziałem Kontroli

Damian Domusiewicz
Dyrektor Wydziału
Biuro Dyrektora Generalnego
Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu
/ – podpisany cyfrowo/